

Periodieke terugkoppeling actieve monitoring

Woord vooraf

Deze notitie geeft een verantwoording van de actieve monitoring uitgevoerd door het wolvenmeldpunt voor BIJ12 en de provincies. De actieve monitoring bestaat uit actief sporenonderzoek en actief wildcamera onderzoek.

Voor territoria die langer aanwezig zijn dan één jaar wordt deze periodieke terugkoppeling eens per jaar gegeven. Voor nieuwe territoria (korter aanwezig dan één jaar) zal de periodieke terugkoppeling circa drie keer in het jaar gegeven worden, indien gewenst.

Wildcamera's uit actieve monitoring en wildcamera's uit passieve monitoring

In de meeste territoria wordt naast de camera's vanuit de actieve monitoring van het Wolvenmeldpunt ook gebruik gemaakt van camera's van derden (particulieren, terreinbeherende organisaties). Beelden van wolf op deze camera's worden gemeld bij het Wolvenmeldpunt, als passieve monitoring. Op deze camera's zit geen actieve sturing vanuit het Meldpunt. De camera's worden genoemd om een beeld te geven hoeveel beeld er uit het veld gehaald kan worden en soms door dezelfde vrijwilligers worden geplaatst die ook de camera's van het Meldpunt beheren. Het gebruik van deze "overige" camera's heeft geen invloed op het aantal camera's dat beschikbaar is vanuit het Meldpunt maar zijn aanvullend. De camera's vanuit het Meldpunt zijn voldoende om te voldoen aan de doelstellingen vanuit het Monitoringsplan. De inzet van deze overige camera's wordt in de tekst separaat genoemd van de camera's beschikbaar vanuit het Meldpunt.

Afkortingen:

ProCo: provinciale coördinator

TeCo: Territorium coördinator

Gebieden:

- 1. Zuidwest-Brabant**
- 2. Markiezaat**

Periode terugkoppeling: 1 december 2024 t/m 1 maart 2025.

De monitoring met camera's en zoeken van sporen/drollen heeft zich in deze periode met name gericht op het aantonen van het minimumaantal roedelleden, paarvorming, en de ligging van de randen van territoria.

Zuidwest-Brabant

In Vlaanderen, nabij de grens met Zuidwest-Brabant is vanaf 13 april 2023 een wolvin aanwezig (GW3449f). Vanaf 19 oktober 2023 is er actieve monitoring opgestart. Vanaf 15 april 2024 is deze wolvin aangetoond binnen Nederlandse grenzen.

Afbakening gebied

Het territorium in Zuidwest-Brabant ligt op de grens van Nederland en Vlaanderen. Het territorium ligt aan de Vlaamse kant tussen het zuiden van de E19 en Malle, Zundert en Schijf in het noorden, Nispen en Putte in het westen. Aan de Nederlandse kant is het zoekgebied voornamelijk het natuurgebied Oude Buisse Heide, ten westen van Zundert.

Uitvoering

- Actieve monitoring: oktober 2023 (en eerder in 2022)
- Territoriumcoördinator: 5.1.2.e
- Vrijwilligers: 6
- Aantal camera's beschikbaar: 10

De monitoring wordt uitgevoerd door vrijwilligers, onder leiding van de territorium coördinator, ondersteund door de landelijke coördinator actieve monitoring. Hierbij wordt onderstaande werkwijze gevolgd op basis van het Monitoringplan Wolf om daarmee te voldoen aan de monitoringsdoelen, waarmee naar verwachting voldoende waarnemingen worden gedaan om het aanwezige territorium van wolven goed in kaart te brengen. Camera's worden ingezet om paarvorming, reproductie en minimale roedelgrootte aan te tonen. Door middel van DNA uit drollen worden de verschillende individuen in een territorium bepaald en de roedelgrootte en afbakening van de randen van het territorium.

Camera's: De afgelopen periode zijn er twee camera's verplaatst om de trefkans op wolf te verhogen.

Sporen en drollen: Er zijn de afgelopen periode geen drollen gevonden.

Recente ontwikkelingen

GW3449f is voor het laatst op 4 november 2024 in Nederland aangetoond. Dit is gebleken uit DNA-analyse van aanvallen op landbouwhuisdieren. Er is goed contact met Vlaanderen, waarbij gebleken is dat wolf GW3449f vaak werd aangetoond middels DNA en met camerabeelden.

Gevoeligheden en uitdagingen

Het is een uitdaging om de randen van het territorium te definiëren, omdat de wolvin zich voornamelijk bevindt in het Vlaamse gedeelte van het territorium, en soms een uitstap maakt naar de Nederlandse kant. Daarnaast bestaat het gebied uit meerdere versnipperde openbare natuurgebieden en rustgebieden, met daartussen landbouwenclaves. Dit versnipperde gebied zorgt ervoor dat het een uitdaging is om de camera's op te hangen op plekken met een hoge trefkans.

Markiezaat

Op de grens tussen Noord-Brabant en Zeeland, in het Markiezaat, is vanaf 23 juni 2024 een wolf aangetoond (GW4097f). Deze wolf is daarna weer middels DNA aangetoond op 20 september 2024. Vanaf half oktober zijn er voorbereidingen tot het opzetten van actieve monitoring getroffen.

Afbakening gebied

Het gebied betreft het natuurgebied Markiezaat, ten zuiden van Bergen op Zoom, ten noorden van de N289.

Uitvoering

- Actieve monitoring: oktober 2024
- Territoriumcoördinator: 5.1.2.e
- Vrijwilligers: 2
- Aantal camera's beschikbaar: 10 (nog niet ingezet)

De monitoring wordt uitgevoerd door vrijwilligers, onder leiding van de territorium coördinator, ondersteund door de landelijke coördinator actieve monitoring. Hierbij wordt onderstaande werkwijze gevolgd op basis van het Monitoringplan Wolf om daarmee te voldoen aan de monitoringsdoelen, waarmee naar verwachting voldoende waarnemingen worden gedaan om het aanwezige territorium van wolven goed in kaart te brengen. Camera's worden ingezet om paarvorming, reproductie en minimale roedelgrootte aan te tonen. Door middel van DNA uit drollen worden de verschillende individuen in een territorium bepaald en de roedelgrootte en afbakening van de randen van het territorium.

Camera's: Er zijn 10 camera's van de Groote Heide beschikbaar, maar deze zijn tot op heden nog niet ingezet. De camera's zijn de afgelopen periode niet ingezet doordat er door omstandigheden vertraging zat op de levering van de camera's aan dit gebied. Daarnaast is GW4097f sinds september niet meer waargenomen op camerabeeld, en het daarom is het niet zeker is of de wolf er nog is. Er zijn de afgelopen periode wel voorbereidingen getroffen om de camera's desondanks in te gaan zetten.

Sporen en drollen: Er zijn de afgelopen periode geen drollen gevonden.

Recente ontwikkelingen

Wolf GW4097f is de afgelopen periode niet aangetoond. Er is eind november nog een individu aangetoond op camerabeelden.

Gevoeligheden en uitdagingen

Het gebied in Markiezaat is niet toegankelijk voor bezoekers of voor sporenonderzoek. Dit zorgt voor een uitdaging, omdat dit de monitoring lastig maakt. Echter, de afgelopen periodes zijn we begonnen met de samenwerking met de terreinbeherende organisatie in het Markiezaat. Twee werknemers van deze TBO mogen vrij in het gebied rondlopen. Er zijn afspraken gemaakt om 10 camera's te versturen naar de vrijwilliger.

De Groote Heide

Sinds 9 juli 2023 is er geen activiteit meer vernomen van de wolf in dit territorium. Op 1 november 2023 is daarom de actieve monitoring in de 'slaapstand' gebracht. Dit betekent dat er geen sturing meer plaatsvindt op sporenonderzoek in dit gebied, maar dat er wel een territorium coördinator klaarstaat, om actieve monitoring te herstarten als zich opnieuw een wolf vestigt in het gebied.

Afbakening gebied

Het territorium in Zuidoost-Brabant ligt tussen Eindhoven, Leenderheide, Mierlo, Nierop, Someren, Nederweert-Weert, Budel, Valkenswaard-Leenderheide, Valkenhorst en Waalre. Dit territorium is relatief groot met een omvang van 400 km².

Uitvoering

- Actieve monitoring sinds: 1 december 2020 (met een pauze van 1 mei - 1 juli 2022) tot 1 november 2023
- Territoriumcoördinator: 5.1.2.e
- Vrijwilligers: 10